

ОСОБЛИВОСТІ ТА СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ СПОЖИВАЧІВ У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ СОЮЗІ

Гецько Вікторія Василівна

*кандидатка юридичних наук, доцентка кафедри міжнародного права
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
м. Ужгород, Україна*

В Україні процеси по захисту прав споживачів відбувалися під впливом прогресивних європейських ідей, а в умовах євроінтеграційної політики необхідно детальніше зупинитися на особливостях та стандартах Європейського Союзу у цій сфері.

Одним із перших міжнародних документів у сфері захисту прав споживачів є схвалена у 1973 році «Хартія захисту споживачів»¹, у якій закріплені основні права споживача, такі як: правовий захист та допомога, захист від фізичної та економічної шкоди, захист від зловживань надавачів послуг та постачальників товарів, право на післяпродажне обслуговування, обмежувальна практика, заборона неправдивої реклами, гарантії ефективності застосування законодавства, право на компенсацію шкоди та право на інформацію. Хоча Україна не ратифікувала «Хартію захисту споживачів», національне законодавство передбачає визначені в ній гарантії.

Наступним актом, що варто згадати, є Керівні принципи захисту споживачів, які були затверджені Генеральною Асамблеєю ООН резолюцією №39/248 16 квітня 1985 р.² Особливо цінним виявилось закріплення керівних принципів щодо захисту прав та інтересів споживачів, зокрема: підтримка держав у забезпеченні адекватного захисту споживачів; сприяння створенню виробничих структур, що задовольняють потреби споживачів; посилення етичних стандартів поведінки виробників та постачальників товарів (послуг) для споживачів; сприяння державам у протидії шкідливій діловій практиці підприємців на рівні національного та міжнародного рівнів, яка може мати негативний вплив на споживачів; допомога у розвитку та створенні незалежних спілок, що об'єднують споживачів; збільшення

¹ Consumer Protection Charter. Resolution 543 (1973). URL: <https://assembly.coe.int/nw/xml/XRef/Xref-XML2HTML-en.asp?fileid=15956&lang=en>

² General Assembly in resolution 39/248 of 16 April 1985. URL: <https://documents-dds-ny.un.org/doc/RESOLUTION/GEN/NR0/462/25/IMG/NR046225.pdf?OpenElement>

міжнародного співробітництва для захисту прав споживачів; поширення ринкових умов, що надають споживачеві більший вибір за нижчу ціну.

Система принципів у галузі захисту прав споживачів, що була сформульована на рівні Генеральної Асамблеї ООН в Керівних принципах захисту споживачів, встановлених Резолюцією №39/248, одночасно є ефективною системою обмеження договірної свободи. Ці принципи були розширені в наступних міжнародних документах, зокрема у Резолюції Економічної та соціальної ради E/1999/INF/2/Add2 від 26 липня 1999 року³ та Резолюції Генеральної Асамблеї 70/186 від 22 грудня 2015 р.⁴

Умови Угоди про асоціацію з ЄС містять важливі пункти щодо захисту прав споживачів у процесі європеїзації законодавства. Наприклад, стаття 140 передбачає захист споживачів у сфері електронної торгівлі, а статті 193, 195 та 198 стосуються оформлення торгових марок. Захист прав споживачів також передбачено в статтях, що стосуються географічних позначень, соціальних допомог, цін на внутрішніх ринках, доступу до енергоресурсів, гарантій на захист прав споживачів та співробітництва у цій сфері.

Україна повинна також імплементувати положення Директиви Ради від 25.06.1987 щодо зближення законодавства держав-членів стосовно товарів, що представляють загрозу для здоров'я та безпеки споживачів (№ 87/357/ЄЕС), Директиви № 98/6/ЄС щодо захисту споживачів при зазначенні цін на товари, та Директиви № 2005/29/ЄС про недобросовісні торгівельні методи підприємств до споживачів на внутрішньому ринку, яка вносить зміни до інших директив і регламентів; Директиви № 1999/44/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 25.05.1999 про певні аспекти продажу споживчих товарів та відповідні гарантії; Директиви № 93/13/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 5.04.1993 про недобросовісні умови у споживчих контрактах; Директиви № 97/7/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 20.05.1997 про захист споживачів стосовно дистанційних контрактів; Директиви № 2008/122/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 14.01.2009 про захист прав споживачів за деякими положеннями контрактів щодо розподілу часу на використання нерухомості (таймшер), довгострокового відпочинку, контрактів з перепродажу та обміну; Директиви Ради № 85/577/ЄЕС від 20.12.1985 про захист споживачів щодо контрактів, що укладені поза діловими приміщеннями; Директиви № 2002/65/ЄС Європейського Парламенту та

³ United Nations guidelines for consumer protection (as expanded in 1999). URL: https://unctad.org/system/files/official-document/UN-DESA_GCP1999_en.pdf

⁴ Resolution adopted by the General Assembly on 22 December 2015. URL: https://unctad.org/system/files/official-document/ares70d186_en.pdf

Ради від 23.09.2002 про дистанційну торгівлю та фінансові послуги споживачам, яка змінює та доповнює Директиву Ради № 90/619/ЄЕС та Директиви № 97/7/ЄС та № 98/27/ЄС; Директиви № 2008/48/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 23.04.2008 про кредитні угоди для споживачів, яка скасовує Директиву Ради № 87/102/ЄЕС; Директиви № 96/57/ЄС про вимоги щодо ефективності споживання енергії побутовими електричними холодильниками, морозильними камерами та їх комбінаціями тощо.

Таким чином, на рівні ЄС розроблено ряд Директив та Регламентів, що створюють комплексну основу для системи захисту прав споживачів. Україна поступово переважно більшість норм у сфері захисту прав споживачів, які містяться у Директивах та Регламентах ЄС імплементувала, внівши зміни у чинне законодавство та прийнявши додаткові нормативно-правові акти, що безумовно наближує нашу державу на шляху до євроінтеграції.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-298-5-59>

VIRTUAL ASSET IN UKRAINE IN TERMS OF MEANS OF PAYMENT

Hrytsai Serhii

*Ph.D. in Law, Associate Professor,
Associate Professor at the Department of Sectoral Law and General Legal
Disciplines of the Institute of Law and Social Relations
of the Open International University of Human Development "Ukraine"
Kyiv, Ukraine*

One of the most dynamic sectors of Ukraine's economic frontier, FinTech, not only withstood the challenges of one of the most difficult times of independence, but also continued to develop despite all the difficulties of the difficult time, and often despite it.

On 17.02.2022, the Verkhovna Rada of Ukraine adopted the Law of Ukraine "On Virtual Assets" No. 2074-IX (hereinafter – Law 2074)¹, з taking into account previously submitted proposals from the President². According

¹ «Про віртуальні активи», Pub. L. No. 2074-IX(2022), <https://zakon.rada.gov.ua/go/2074-20>

² «Картка проекту закону «Про віртуальні активи»», June 11, 2020, <https://itd.rada.gov.ua/billInfo/Bills/Card/2698>.